صفحه‌آرا: مهرداد هاشمیان

اینفوگرافیک

تداوم خروج نیروی کار از اقتصاد

بازار کار ایران در ۱۴۰۴ با وجود کاهش جزئی نرخ بیکاری، نشانه‌هایی از افت مشارکت اقتصادی و افزایش جمعیت غیرفعال را به نمایش گذاشت. در حالی که تعداد شاغلان نسبت به سال قبل تنها ۳۴ هزار نفر افزایش یافته، جمعیت غیرفعال کشور نزدیک به ۷۹۱ هزار نفر بیشتر شده است؛ موضوعی که از تضعیف حضور نیروی کار در اقتصاد حکایت دارد. به گزارش همشهری، نرخ بیکاری کشور در ۱۴۰۴ به ۷.۵ درصد رسید که نسبت به سال قبل ۰.۱ واحد درصد کاهش یافته است. با این حال نرخ مشارکت اقتصادی با افت ۰.۴ واحد درصدی به ۴۰.۶ درصد رسیده و جمعیت غیرفعال نیز رشد قابل توجهی داشته است. از سوی دیگر بیکاری جوانان و افراد ۱۸ تا ۳۵ ساله افزایش یافته و بیش از یک‌پنجم جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله همچنان بیکار هستند. بخش خدمات همچنان بزرگ‌ترین موتور اشتغال کشور محسوب می‌شود.

نرخ بیکاری کشور
۷/۵ درصد

تغییر نسبت به ۱۴۰۳
۰/۱- واحد درصد

نرخ مشارکت اقتصادی
۴۰/۶ درصد

تغییر نسبت به ۱۴۰۳
۰/۴- واحد درصد

جمعیت شاغل
۲۴,۸۲۲,۴۶۵ نفر

تغییر نسبت به ۱۴۰۳
۳۴,۰۰۰+ هزار نفر

جمعیت غیرفعال
۳۹,۳۱۱,۰۱۶ نفر

تغییر نسبت به ۱۴۰۳
۷۹۰,۷۰۶+ نفر

۵۷/۷ درصد

براساس تازه‌ترین گزارش بانک مرکزی، نرخ تورم در ۱۲ ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۵ به ۵۷.۷ درصد رسید و شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی نیز در این ماه افزایش ماهانه ۷.۴ درصدی را ثبت کرد. پیش‌ازاین مرکز آمار ایران نرخ تورم مصرف‌کننده منتهی به خرداد را ۶۲ درصد اعلام کرده بود.

عدد خبر

۱۰ میلیارد دلار

حسین روستایی، رایزن ایران در افغانستان اظهار کرد: افغانستان در حال حاضر پنجمین شریک تجاری ایران است و حجم مبادلات ۲ کشور در سال ۱۴۰۴ بالغ بر ۲ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار بود. به گفته روستایی، با تقویت همکاری‌ها، هدف‌گذاری ۱۰ میلیارد دلاری روابط اقتصادی ۲ کشور طی ۳ سال آینده محقق می‌شود.

بورس تهران در ایستگاه استراحت

افت اخیر بورس اصلاح موقت است یا آغاز یک روند نزولی؟

گزارش

بهزاد رنجبر | روزنامه‌نگار | پس از یک دوره صعود پرقدرت بورس در خردادماه، از ابتدای تیرماه شاخص بورس تهران وارد روند نزولی شده است. اکنون این پرسش مطرح است: آیا این کاهش آغاز یک روند نزولی است یا شاخص بورس وارد دوره اصلاح موقت شده؟ شاخص کل بورس تهران در طول یک ماه یکی از سریع‌ترین دوره‌های رشد خود را در سال‌های اخیر پشت سر گذاشت. شاخص بورس که پس از بازگشایی بازار در پایان جنگ تحمیلی سوم (۲۹ اردیبهشت) در محدوده ۳ میلیون و ۷۱۴ هزار واحد قرار داشت، با رشدی نزدیک به ۴۰ درصد تا سطح ۵ میلیون و ۱۶۰ هزار واحد پیش رفت؛ رشدی که بسیاری از فعالان بازار ماه‌ها انتظارش را می‌کشیدند. اما از ابتدای تیرماه، سرعت حرکت بازار کاهش یافت و شاخص وارد فاز اصلاح شد.

آیا موتورهای رشد خاموش شده‌اند؟

مهم‌ترین پرسش این است: آیا عواملی که شاخص را از محدوده ۳.۷ میلیون واحد تا بالای ۵ میلیون واحد رسانده‌اند اکنون از بین رفته‌اند؟ با نگاهی به متغیرهای کلان پاسخ منفی است. نرخ ارز همچنان در سطوح بالایی قرار دارد و از سودآوری شرکت‌های صادراتی حمایت می‌کند. رشد نقدینگی اقتصاد متوقف نشده و همچنان یکی از مهم‌ترین منابع ورود پول به بازارهای دارایی است. تورم ساختاری نیز ادامه دارد و ارزش جایگزینی دارایی شرکت‌ها را افزایش می‌دهد. از سوی دیگر، نسبت‌های ارزشگذاری بسیاری از شرکت‌های بزرگ هنوز به سطوحی نرسیده‌اند که بتوان بازار را گران ارزیابی کرد و قیمت سهام شرکت‌ها همچنان ارزان است. در کنار این عوامل، هرگونه کاهش تنش‌های سیاسی یا ثبات بیشتر در سیاست‌های اقتصادی می‌تواند بار دیگر به نفع بازار سرمایه عمل کند.

نزول موقت است

یک کارشناس بازار سرمایه با اشاره به عوامل نزول بورس ظرف چند روز گذشته پیش‌بینی کرد که بورس پس از یک دوره اصلاحی، بار دیگر مسیر صعودی خود را از سر بگیرد. مبین ناظمی در گفت‌وگو با همشهری توضیح داد: طی روزهای اخیر چند اتفاق همزمان رخ داد، از جمله بازگشایی سامانه مرکز مبادلات ارزی و مطرح شدن افزایش نرخ سود سپرده‌های بانکی و همچنین افزایش نرخ بهره بین‌بانکی. این متغیرها به‌طور معمول رابطه معکوسی با بازار سرمایه دارند و می‌توانند بخشی از نقدینگی را از بورس خارج کنند. او افزود: مجموعه این عوامل باعث شد بازار سرمایه پس از رشد قابل توجه شاخص کل و موج حمایتی که در هفته‌های گذشته داشت وارد فاز اصلاح و افت قیمت‌ها شود. این کارشناس بازار سرمایه با اشاره به ارزش دلاری بورس گفت: ارزش دلاری بازار سرمایه در هفته‌های اخیر از مرز ۱۰۰ میلیارد دلار عبور کرد و حتی به محدوده ۱۱۰ میلیارد دلار رسید. به نظر می‌رسد این اصلاح یک بازگشت موقت باشد و درصورت تداوم رشد نرخ ارز، بازار بتواند پس از این دوره اصلاحی، بار دیگر مسیر صعودی خود را از سر بگیرد.

هر روند صعودی‌ای به استراحت نیاز دارد

یکی از اشتباهات رایج سرمایه‌گذاران انتظار رشد پیوسته و بدون وقفه شاخص است، درحالی‌که حتی قدرتمندترین روندهای صعودی نیز در مسیر خود بارها متوقف می‌شوند. این توقف‌ها معمولا برای تخلیه هیجان خرید، شناسایی سود و ایجاد تعادل میان عرضه و تقاضا رخ می‌دهد. بورس تهران نیز اکنون در چنین موقعیتی قرار گرفته است. کمتر پیش می‌آید بازاری بتواند در فاصله‌ای کوتاه نزدیک به ۴۰ درصد رشد کند و بدون وقفه به مسیر صعود ادامه دهد. در همه بورس‌های دنیا پس از چنین جهش‌هایی، بخشی از سرمایه‌گذاران اقدام به شناسایی سود می‌کنند. این رفتار نه نشانه بی‌اعتمادی به آینده بازار، بلکه بخشی از چرخه طبیعی معاملات است. در واقع، اگر بازار پس از چنین رشدی بدون اصلاح به مسیر خود ادامه دهد، احتمال شکل‌گیری حباب قیمتی بیش از گذشته افزایش می‌یابد؛ ضمن اینکه هنوز نشانه‌ای از خروج گسترده سرمایه به‌دلیل تغییر چشم‌انداز اقتصادی مشاهده نمی‌شود.

چشم‌انداز بورس

ناظمی درباره چشم‌انداز بورس نیز تصریح کرد: آینده بازار به عوامل متعددی بستگی دارد، از جمله تحولات سیاسی، شرایط امنیتی و متغیرهای کلان اقتصادی. در مقطع فعلی، روند مذاکرات و گفت‌وگوهای ایران و آمریکا همچنان یکی از مهم‌ترین متغیرهای اثرگذار بر بازار محسوب می‌شود. در کنار آن، تنش‌های منطقه‌ای نیز همچنان از ریسک‌های مهم پیش روی سرمایه‌گذاران است. وی همچنین با اشاره به سیاست‌های پولی بانک مرکزی گفت: رشد نقدینگی و احتمال حرکت سیاستگذار به سمت سیاست‌های پولی انقباضی و افزایش نرخ بهره از جمله عواملی است که می‌تواند بر روند بورس اثرگذار باشد. هرچند ممکن است بازار در کوتاه‌مدت واکنش هیجانی به این موضوع نشان دهد، اما در ادامه شرایط متعادل‌تر خواهد شد.

گشتی در اقتصاد ایران

ماینرها برق یارانه‌ای می‌خورند

کشف بیش از ۱۲ هزار دستگاه ماینر غیرمجاز در واحدهای صنعتی و کشاورزی، زنگ خطری جدی برای صنعت برق کشور است. این دستگاه‌ها با استفاده از برق یارانه‌ای فشار مضاعفی بر شبکه وارد می‌کنند. مصطفی رجبی مشهدی، سخنگوی صنعت برق، پیش‌بینی کرده مصرف برق در اوج تابستان به ۳۸۰ میلیارد کیلووات ساعت برسد. ایران یکی از بزرگ‌ترین پرداخت‌کنندگان یارانه انرژی در جهان است و حدود یک‌چهارم این یارانه‌ها به بخش برق اختصاص دارد. معاون برق و انرژی وزارت نیرو تأکید کرده ۲۵ درصد مشترکان پرمصرف، نیمی از برق خانگی را مصرف می‌کنند.

فروش تخم‌مرغ با ضرر

حمیدرضا کاشانی، مدیرعامل اتحادیه مرغداران میهن اعلام کرد: قیمت هر کیلو تخم‌مرغ درواحدهای تولیدی به ۱۱۰ هزار تومان رسیده، درحالی که قیمت تمام‌شده آن ۲۶۰ هزار تومان است. او با اشاره به زیان ۴۰ هزار میلیارد تومانی صنعت از زمان یکسان‌سازی نرخ ارز، گفت: مداخلات بدون اطلاع تشکل‌ها مشکلات را تشدید کرده است. باوجوداین، صادرات تخم‌مرغ در سال ۱۴۰۴ به ۱۰۰ هزار تن به ارزش ۱۰۰ میلیون دلار رسید و ایران از ترکیه پیشی گرفت. کاشانی خواستار خرید حمایتی و صادرات توسط تشکل‌ها برای حفظ صنعت شد.

برگشت سکه به کانال ۱۶۹ میلیون

با کاهشی‌شدن دوباره نرخ ارز در بازار آزاد، بازار طلا هم نزولی شد. در معاملات روز دوشنبه، هر قطعه سکه تمام طرح جدید ۱۶۹ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان در بازار طلا معامله شد که نشان‌دهنده روند کاهشی قیمت‌هاست. براساس اعلام اتحادیه طلا و جواهر، هر اونس طلا ۴۰۴۶ دلار، هر گرم طلای ۱۸ عیار ۱۶ میلیون و ۷۷۱ هزار تومان و هر گرم طلای ۲۴ عیار ۲۲ میلیون و ۳۵۹ هزار تومان قیمت خورد. همچنین نیم‌سکه ۸۸ میلیون و ۵۰۰ هزار، ربع‌سکه ۵۱ میلیون و ۵۰۰ هزار و سکه گرمی ۲۶ میلیون تومان داد‌وستد شد.

صفحه‌آرا: مجید اصغری

اینفوگرافیک

تبلت جدید موتورولا در مسیر بازار

شرکت موتورولا روز شنبه جدیدترین تبلت خود را با نام «موتو پد ۷۰ پرو» راهی بازار می‌کند. این تبلت با تراشه اسنپ‌دراگون ۸s نسل ۴، باتری ۱۰۲۰۰ میلی‌آمپرساعتی و قیمت پایه ۳۸۰ یورو عرضه می‌شود.

صفحه نمایش
۱۳ اینچ

رزولوشن
۲۱۹۰×۳۵۰۴ پیکسل

وزن
۵۹۸ گرم

دوربین اصلی
۱۳ مگاپیکسل

رم/حافظه
۱۲ و ۸/۲۵۶ گیگابایت

تب هوش مصنوعی در مستطیل سبز

پیش‌بینی جام جهانی ۲۰۲۶ با عبور از روش‌های سنتی به هوش مصنوعی سپرده شده است

گزارش

زهرا خلجی | روزنامه‌نگار | شاید عجیب به‌نظر برسد، اما پیش از آنکه داور سوت آغاز نخستین بازی جام جهانی را به صدا درآورد، میلیون‌ها بازی از قبل برگزار شده بودند در ورزشگاه‌ها، بلکه در حافظه رایانه‌ها. الگوریتم‌های هوش مصنوعی با تکیه بر انبوهی از داده‌ها مسابقات را شبیه‌سازی می‌کنند تا شانس برد هر تیم، احتمال صعود و حتی قهرمان جام را پیش‌بینی کنند. تا چند سال پیش از آنکه هوش مصنوعی به این شکل در دسترس عموم مردم قرار بگیرد، پیش‌بینی نتایج را به اختاپوسی به نام «پل» می‌سپردند که با انتخاب یکی از ۲ جعبه غذا، برنده را پیش‌بینی می‌کرد، اما امروز شرایط تغییر کرده و هوش مصنوعی وارد شده است؛ آیا AI واقعاً می‌تواند جام جهانی را پیش‌بینی کند؟

محبوب‌ترین روش

شاید مشهورترین ابزار پیش‌بینی جام جهانی، شبیه‌سازی مونت‌کارلو باشد. در این روش، رایانه مسابقات را صدها هزار یا حتی میلیون‌ها بار اجرا می‌کند.
اگر در یک میلیون شبیه‌سازی، آرژانتین ۱۸۰ هزار بار قهرمان شود مدل، احتمال قهرمانی این تیم را ۱۸ درصد اعلام می‌کند. این همان روشی است که بسیاری از شرکت‌های تحلیل داده پیش از هر جام جهانی از آن استفاده می‌کنند.

هوش مصنوعی آینده را می‌بیند؟

پاسخ چندان ساده نیست. بررسی پژوهش‌های علمی نشان می‌دهد حتی بهترین مدل‌های هوش مصنوعی تنها در ۶۰ تا ۷۰ درصد موارد می‌توانند نتیجه یک مسابقه را به‌درستی پیش‌بینی کنند. اگرچه این میزان از حدس کارشناسان عادی بیشتر است، اما هنوز فاصله زیادی با قطعیت دارد.

فوتبال هنوز الگوریتم‌ها را غافلگیر می‌کند

فوتبال فقط مجموعه‌ای از اعداد نیست. یک کارت قرمز، مصدومیت دقیقه آخر، اشتباه داور، فشار روانی، خلاقیت یک بازیکن یا حتی خوش‌شانسی می‌تواند تمام محاسبات هوش مصنوعی را بر هم بزند. الگوریتم‌ها گذشته را به‌خوبی می‌شناسند، اما هنوز نمی‌توانند لحظه‌های غیرقابل پیش‌بینی را با دقت کافی مدل‌سازی کنند؛ همان لحظه‌هایی که فوتبال را به محبوب‌ترین ورزش جهان تبدیل کرده‌اند.

جام جهانی ۲۰۲۲؛ آزمون بزرگ AI

بیشتر مدل‌ها قبل از آغاز جام ۲۰۲۲ برزیل، فرانسه و آرژانتین را مدعیان اصلی می‌دانستند. در نهایت آرژانتین قهرمان شد، اما تقریباً هیچ مدلی مسیر دقیق این تیم تا فینال یا بسیاری از شگفتی‌های تورنمنت، مانند حذف زودهنگام برخی مدعیان را به‌درستی پیش‌بینی نکرد. اکنون مدل‌های جدید علاوه بر داده‌های آماری از موارد زیر نیز استفاده می‌کنند: تصاویر مسابقه، داده‌های حسگرها، GPS بازیکنان، هوش مصنوعی مولد و مدل‌های زبانی مانند ChatGPT برای تحلیل تاکتیکی. در جام جهانی ۲۰۲۶ نیز ابزارهای هوش مصنوعی در تحلیل فنی تیم‌ها و آماده‌سازی مسابقات نقش پررنگ‌تری پیدا کرده‌اند.

نکته‌های آماری

میزان دقت بهترین مدل‌ها: حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد
پیش‌بینی نتیجه دقیق: معمولا کمتر از ۲۰ درصد
پیش‌بینی قهرمان جام: بین ۱۵ تا ۳۰ درصد

پیش‌بینی‌های درست در جام جهانی ۲۰۲۲

کلاد: ۴۷ از ۷۲ بازی
جمینای: ۴۲ از ۷۲ بازی
چت‌جی‌پی‌تی: ۴۱ از ۷۲ بازی

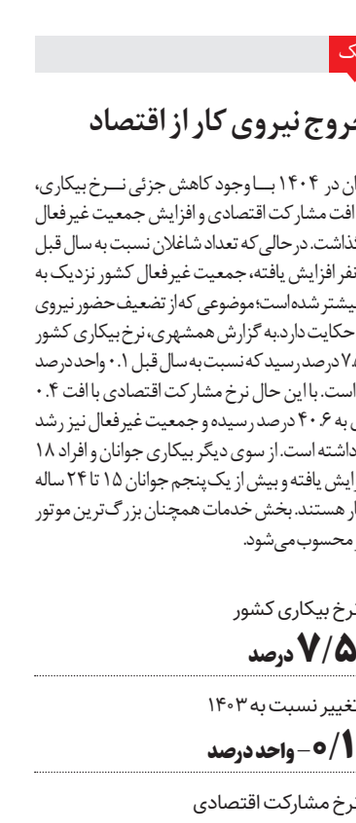

پارک‌های علم‌وفناوری، زمینه‌ساز اکوسیستم مأموریت‌محور

حسین افشین، معاون علمی رئیس‌جمهور: هدف ما تمرکز فعالیت‌های دانش‌بنیان هر استان بر مزیت‌های محلی است. راز تبدیل فناوری به ثروت در مأموریت محورشدن پارک‌های علم‌وفناوری استان‌ها نهفته است و این مجموعه‌ها به جای تمرکز بر موضوعات، باید به مسائل منطبق بر ظرفیت‌های استانی بپردازند.

آغاز صدور مرحله‌ای کارت نخبگی

سعید خدایگان، قائم‌مقام بنیاد ملی نخبگان: در راستای تقویت هویت مشترک میان برگزیدگان طرح‌های احراز استعداد و نخبگی، برنامه صدور کارت نخبگی طراحی شده که به‌صورت مرحله‌ای صادر خواهد شد. هدف از این کار، ایجاد حس تعلق بیشتر به جامعه نخبگانی و شکل‌گیری شبکه‌ای منسجم از نخبگان کشور است.

اخبار کوتاه

پاسخ اروپا به حرکت آمریکا

دولت اتریش به اتحادیه اروپا پیشنهاد داد ایده میزبانی از شرکت هوش مصنوعی انتروپیک را بررسی کند. این درخواست در پاسخ به اقدامات اخیر ایالات متحده برای محدودکردن دسترسی کاربران خارجی به پیشرفته‌ترین مدل‌های هوش مصنوعی مطرح شده است تا اروپا از موج نوآوری‌های جهانی عقب نماند. این پیشنهاد هم‌راستا با تلاش‌های اخیر کمیسیون اروپا برای کاهش وابستگی به غول‌های فناوری آمریکایی و تقویت زیرساخت‌های ابری و نیمه‌هادی داخلی است.

هشدار درباره کمبود حافظه

شرکت لنوو هشدار داد، کمبود جهانی حافظه به‌دلیل رشد تقاضای هوش مصنوعی تا اواخر دهه میلادی جاری ادامه خواهد داشت. با ادامه سرمایه‌گذاری‌های کلان در زیرساخت‌های هوش مصنوعی و تمرکز تولیدکنندگان بر محصولات با حاشیه سود بالا، این احتمال تقویت می‌شود که روند افزایش قیمت حافظه همچنان ادامه‌دار باشد. البته تجربه نشان داده دوره‌های کمبود معمولا با نوسانات شدید همراه است.

استارت المپیک فناوری ۲۰۲۶

ثبت‌نام سومین دوره المپیک فناوری ۲۰۲۶ آغاز شد. این دوره با افزودن لیگ‌های جدید، تمرکز بر آموزش‌های تخصصی و رقابت در ۶ حوزه راهبردی، مسیر تازه‌ای برای شناسایی و توانمندسازی استعدادهای فناور کشور ترسیم کرده است. رقابت‌های امسال در ۶ حوزه برنامه‌نویسی، هوش مصنوعی، اینترنت اشیا، امنیت سایبری، پهپاد و نبرد روبات‌ها برگزار خواهد شد. برگزیدگان مرحله مقدماتی از ۲۷ تا ۳۰ مهرماه ۱۴۰۵ در مرحله نهایی به میزبانی پارک فناوری پردیس به رقابت می‌پردازند.

عکس‌نوشت

مدل جدید M1 در راه است

مدیران ارشد بخش M شرکت بی‌ام‌و از علاقه خود برای طراحی و تولید یک جانشین مدرن برای ابرخودرو کلاسیک و نمادین M1 خبر دادند. بی‌ام‌و تاکنون جانشین مستقیمی برای M1 افسانه‌ای معرفی نکرده اما آلمانی‌ها در گذشته چندین بار تولید مدلی جدید را بررسی کرده بودند. این شرکت پیش‌تر به تولید ابرخودرویی بر پایه کانسپت Vision M Next نزدیک شد اما در نهایت شاسی بلند XM تولید شد که عملکرد ضعیف آن تولید نسخه پایه را برای سال ۲۰۲۶ متوقف کرد.